

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/110/2018
Identifikačné číslo spisu:	8113202534
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2021
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:8113202534.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Petra Melichera a členov senátu JUDr. Martina Vladíka a JUDr. Jána Šikutu, PhD., v spore žalobcu: T. W., narodený XX. H. XXXX, bytom v U., Č. P. XXX, právne zastúpený: JUDr. Michal Fecilák, advokát, so sídlom kancelárie v Prešove, Jesenná 8, proti žalovaným: 1. Prešovský samosprávny kraj, so sídlom v Prešove, Námestie mieru 2, zastúpený: Správa a údržba ciest Prešovského samosprávneho kraja, so sídlom v Prešove, Jesenná 14, 2. Mesto Prešov, so sídlom v Prešove, Hlavná 73, právne zastúpený: JUDr. Alojz Naništa, advokát, so sídlom kancelárie v Prešove, Sládkovičova 8, o náhradu za užívanie nehnuteľnosti, o odvolaní proti rozsudku Okresného súdu Prešov z 13. septembra 2016 č. k. 12 C 21/2013-300, konajúc o dovolaní žalobcu (dovolateľa) proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 12. decembra 2017 č. k. 19 Co 12/2017-348, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Prešove z 12. decembra 2017 č. k. 19 Co 12/2017-348 z r u š u j e a v e c mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 12. decembra 2017 č. k. 19 Co 12/2017-348 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „rozsudok odvolacieho súdu“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov z 13. septembra 2016 č. k. 12 C 21/2013-300 (ďalej len „rozsudok súdu prvej inštancie“), ktorým Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal na žalovanom v 1. rade uloženia povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 4.490,81 eur spolu s 8,75 % ročným úrokom z omeškania z tejto sumy od 28. januára 2013 do zaplatenia a na žalovanom v 2. rade povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.915,44 eur spolu s 8,75 % ročným úrokom z omeškania z tejto sumy od 28. januára 2013 do zaplatenia. Žalovaným v 1. a 2. rade odvolací súd priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

2. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd uviedol, že predmetom konania tak, ako to vyplýva zo spisu je nárok žalobcu na zaplatenie náhrady uplatnenej voči žalovanému v 1. rade vo výške 4.490,81 eur s príslušenstvom a voči žalovanému v 2. rade vo výške 1.915,44 eur s príslušenstvom,

žiadaných za obdobie od 29. januára 2011 do 30. júna 2012 za užívanie parcely KN C č. XXXX/XX o výmere 279 m², na ktorej sa nachádza pozemná komunikácia - cesta III. triedy, ktorá bola zaradená do siete diaľnic ako diaľničný privádzač diaľnice D1 a parcely KN C č. XXXX/XX zastavené plochy a nádvoria o výmere 119 m², na ktorej sa nachádza chodník a oporný múr, ktorého vlastníkom je žalovaný v 2. rade. Spoluvlastníci predmetných nehnuteľností v podiele každý po 1/2 boli T. V. a Š. V., ktorí dňa 27. decembra 2012 zmluvou o postúpení pohľadávok č. 05/12 postúpili svoju pohľadávku voči žalovaným, a to ako bezdôvodné obohatenie za záber a neoprávnené užívanie predmetných nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území U., resp. ako náhradu za zriadenie vecného bremena na žalobcu.

3. Odvolací súd ďalej uviedol, že v zmysle ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. k predmetným nehnuteľnostiam vzniklo dňom 01. júla 2009 žalovaným právo zodpovedajúce vecnému bremenu a keďže ide o majetkové právo, toto sa premlčuje v trojročnej premlčacej lehote. Vzhľadom na to, že žaloba bola podaná 28. januára 2013 a žalovanými bola námietka premlčania vznesená, správne súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu premlčania nároku. Je nutné konštatovať, že žalovaní neužívajú predmetnú nehnuteľnosť bezdôvodne, ale na základe vecného bremena vzniknutého zo zákona č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Správnosť uvedeného názoru vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 8/2016, a to rozsudku Najvyššieho súdu SR zo 14. apríla 2016 sp. zn. 3 Cdo 49/2014. Podľa ustanovenia § 100 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka sa totiž právo premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenom. Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. V zmysle ustanovenia § 151n ods. 1 Občianskeho zákonníka vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe. V zmysle ustanovenia § 151o ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka, vecné bremená vznikajú okrem iného aj zo zákona, a to v prípadoch, v ktorých to osobitný právny predpis výslovne ustanovuje. Ich obsah je určený kogentnou právnou normou. Ak táto konkrétna právna norma neupravuje celý rozsah práv a povinností, nastupuje všeobecná úprava občianskeho práva týkajúca sa vecných bremien. Pokiaľ špeciálne predpisy zákonných vecných bremien neupravujú náhrady súvisiace s ich výkonom, je potrebné použiť úpravu súkromnoprávnu (viď Nález Ústavného súdu ČR sp. zn. PL. ÚS/25/04).

4. Odvolací súd skonštatoval, že keďže zákon č. 66/2009 Z. z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov neuvádza, že vecné bremeno, ktoré vzniklo podľa ustanovenia § 4 citovaného zákona vzniká za náhradu, je potrebné vychádzať aj z článku 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a z článku 20 ods. 4 Ústavy SR. Uvedené vecné bremeno vzniká in rem a vzťahuje sa na každého vlastníka vecným bremenom zaťaženého pozemku, z čoho možno vyvodiť, že finančná náhrada za vznik vecného bremena je jednorazová a nemá charakter opakovaného plnenia (renty). Zákon explicitne neupravuje opakujúce sa plnenia z práva na primeranú náhradu z takéhoto zákonného vecného bremena. Ak by uvedené bolo úmyslom zákonodarcu, takáto úprava prípadného opakujúceho sa plnenia by bola v zákone presne stanovená *expressis verbis*. Účinnosťou zákona č. 66/2009 Z. z. došlo k vzniku vecného bremena na predmetných nehnuteľnostiach. Teda primeraná náhrada by bola titulom vzniku vecného bremena, čo vylučuje možnosť domáhať sa vydania bezdôvodného obohatenia za užívanie takéhoto pozemku. Vlastníkom pozemku takáto náhrada za nútené obmedzenie vlastníckeho práva v zmysle ochrany základných práv a slobôd vyplývajúcich jednak z Ústavy SR, ako aj z Listiny základných práv a slobôd a Protokolu k Dohovoru a tiež aj s poukazom na ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane vlastníctva, patrí. Táto náhrada sa však môže požadovať a byť priznaná iba v rámci zákona, nevylučujúc aplikácie inštitútu premlčania. Ani podľa názoru odvolacieho súdu nie je možné súhlasiť s odvolateľom, aby ním uplatnené právo nemalo byť posudzované podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o premlčaní, keďže aj odvolací súd mal za to, že ide o jednorazovú náhradu. Takýto záver vyplýva zo skutočností, že ide o vecné bremeno vzniknuté zo

zákona, nie z prípadného protiprávneho stavu, z ktorého by napríklad vyplýval nárok na bezdôvodné obohatenie. Keďže v predmetnom konaní je žiadaná náhrada za konkrétne obdobie, a to od 29. januára 2011 do 30. júna 2013, pričom nárok v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. vznikol od 01. júla 2009, premlčacia trojročná lehota uplynula dňom 01. júla 2012. Žaloba v predmetnej veci však bola podaná až 28. januára 2013, teda po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo 14. apríla 2016, sp. zn. 3 Cdo 49/2014.

5. Ak odvolateľ dáva do pozornosti aj rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 42/2015 z 12. októbra 2016, odvolací súd k tomu uviedol, že toto rozhodnutie nie je aplikovateľné na danú vec. Ústavný súd SR totiž rozhodoval o súlade niektorých ustanovení zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení zmien a doplnkov s Ústavou SR, a to článkom 20, teda jeho predmetom rokovania nebol zákon č. 66/2009 Z. z., ktorý je nutné aplikovať v predmetnej právnej veci. Z rozhodnutia Ústavného súdu SR navyše nevyplýva, aby bolo vylúčené, že odplata za vzniknuté vecné bremeno by mala byť len jednorazová v predmetnej právnej veci. Rovnako nie je možné súhlasiť s tvrdením odvolateľa, ani s poukazom na ním upriamenú pozornosť na zjednocujúce stanovisko Krajského súdu v Prešove z 10. januára 2013. Závery uvedeného stanoviska nemôžu ovplyvniť rozhodnutie súdu prvej inštancie. Pojednávajú totiž o možnosti bezdôvodného obohatenia v prípade užívania pozemku bez právneho dôvodu na účely komunikácie. V prejednávanej veci však nejde o užívanie nehnuteľností bez právneho dôvodu, ale o užívanie nehnuteľností na základe zákonného vecného bremena. V zmysle citovaného zákona č. 66/2009 Z. z. vlastníkovi pozemku, na ktorom bolo zriadené zákonné vecné bremeno patrí primeraná náhrada do času, kým sa vlastníkovi neposkytne náhradný pozemok alebo kým sa neskončí konanie o pozemkových úpravách. Z uvedeného stanoviska kolégia Krajského súdu v Prešove nie je možné vyvodiť to, aby napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo v jeho rozpore.

6. K ďalšej odvolacej námietke týkajúcej sa skoršieho právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v zrušujúcom rozhodnutí č. k. 19 Co 198/2014-192 z 19. novembra 2015 odvolací súd poukázal na Nález Ústavného súdu SR z 03. septembra 2013, sp. zn. III. ÚS 46/2013, podľa ktorého pre odvolací súd nevyplýva z ustanovenia § 226 OSP a od 01. júla 2016 § 391 CSP jeho viazanosť s vlastným právnym názorom. Odvolací súd svoj skorší záväzný právny názor môže (napr. aj pod vplyvom názoru Ústavného súdu SR) zmeniť. Potvrďuje to aj súdna judikatúra, podľa ktorej odvolací súd nepostupuje v rozpore s procesnými predpismi, ak svoj predchádzajúci vo veci vyslovený právny názor zmení a potvrdí také rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorý tento jeho skorší právny názor nerešpektoval. Totiž opodstatneným dôvodom odlišného právneho názoru môže byť okrem iného aj judikatúra Najvyššieho súdu SR alebo Ústavného súdu SR. V tejto súvislosti súd prvej inštancie správne poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo 14. apríla 2016 sp. zn. 3 Cdo 49/2014.

7. Odvolací súd tiež konštatoval, že zo zásady voľného hodnotenia dôkazov vyplýva, že nesprávnosť hodnotenia dôkazov možno usudzovať len zo spôsobu, akým súd hodnotenie vykonal. Ak nemožno v tomto smere vyčítať súdu žiadne pochybenia (napr., že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá pravidlám logického myslenia alebo, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dokazovania nevyplynuli, alebo oponuje rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo), potom nie je ani možné polemizovať s jeho skutkovými závermi, napr. namietat', že súd mal uveriť inému svedkovi, či niektorý dôkaz nie je pre skutkové zistenie dôležitý, že z vykonaných dôkazov vyplýva iné skutkové zistenie a pod. Teda ani v tomto smere odvolacia námietka odvolateľa nie je dôvodná. Nebolo ani súdom druhej inštancie zistené, aby takouto vadou konania bolo konanie súdu prvej inštancie zaťažené. V odvolaní k namietanému nedostatočnému odôvodneniu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd uviedol, že obsah požiadavky na riadne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdneho rozhodnutia je v právnom poriadku vyjadrené v ustanovení § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádza a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, pričom súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Teda odôvodnenie rozsudku má obsahovať myšlienkový postup, ktorý predchádzal vydaniu rozhodnutia, a to tak, aby bolo rozhodnutie preskúmateľné. Túto požiadavku však nemožno chápať spôsobom, že zahŕňa právo účastníka byť pred

súdom úspešným. Rovnako nie je porušením práva na súdnu ochranu ani právo na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv strany sporu a jeho návrhu nevyhoví, ak je takéto rozhodnutie v súlade s objektívnym právom. Uplatnenie uvedených práv neznamená právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecný súd preberal alebo sa riadil výkladom právnych predpisov, ktorý predkladá strana sporu. Všeobecný súd nemusí v odôvodnení rozhodnutia dať odpovede na všetky otázky nastolené účastníkmi, teraz stranami sporu, ale na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu (pozri rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 383/2012 z 26. novembra 2014, rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 50/04, IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 115/03, II. ÚS 76/07, I. ÚS 241/07).

8. Odvolací súd na podporu svojho názoru poukázal na obdobnú rozhodovaciu prax Krajského súdu v Prešove, a to najmä na rozhodnutia č. k. 23 Co 12/2015-214 z 27. apríla 2017, ako aj č. k. 8 Co 165/2014-670 z 19. apríla 2017. V žiadnom prípade ani z rozhodnutia súdu prvej inštancie, ani z názoru odvolacieho súdu nevyplýva, aby súdy popierali práva vlastníka vyplývajúce z článku 20 Ústavy SR, resp. Listiny základných práv a slobôd a jeho článku 11. Je nutné ešte skonštatovať, že v predmetnom konaní ani súd prvej inštancie ani odvolací súd nie je viazaný názormi vyslovenými v iných konaniach a inými súdmi. Z rôznych rozhodnutí súdov vyplýva, že názor na predmetnú problematiku nie je jednotný. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd považoval odvolanie žalobcu za nedôvodné, a preto napadnutý rozsudok postupom podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vo výroku vecne správny potvrdil, a to spolu s výrokom o trovách konania.

9. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol postupom podľa ustanovenia § 396 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešným žalovaným v 1. a 2. rade bol priznaný nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, a to proti žalobcovi, ktorý bol v odvolacom konaní neúspešný. O výške trov rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

10. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonnej lehote žalobca (dovolateľ) dovolanie, ktoré odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b) CSP, keď v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu podľa žalobcu ešte nebola vyriešená právna otázka, či vlastník pozemku, na ktorom viazne zákonné vecné bremeno v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z., má s poukazom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 42/2015 z 12. októbra 2016 a uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 35/2015 z 18.01.2017, nárok na primeranú náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva vo forme pravidelných (opakovaných) platieb primeranej náhrady počas trvania núteného obmedzenia vo výške ročného úžitku, ktorý sa viaže k tej časti nehnuteľnosti, v ktorej je vlastníctvo obmedzené a či existuje nejaké ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktoré by bránilo považovať náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. vo forme opakujúceho sa plnenia.

11. Žalobca navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove z 12. decembra 2017 č. k. 19 Co 12/2017-348 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Prešov z 13. septembra 2016 č. k. 12 C 21/2013-300 a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

12. Žalobca v podanom dovolaní uviedol, že má za to, že odvolací súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a dovolaním napadnuté rozhodnutie súdu druhej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

13. Ďalej uviedol, že ani súd prvej inštancie a ani odvolací súd sa nijako nevysporiadali s rozhodnutiami všeobecných súdov nižších stupňov, Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR, na ktoré v konaní poukazoval žalobca. Tieto sa týkajú skutkovo a právne obdobných vecí, a to náhrady za obmedzenie vlastníckych práv zákonným vecným bremenom v zmysle ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. Zrejme neodôvodnili ich irelevantnosť jednoducho preto, že im chýbala argumentácia a obišli ich mlčaním. Žalobca v tejto súvislosti v dovolaní poukázal na viacero rozhodnutí súdov. Pričom žalobca vo

vzťahu k uvedeným rozhodnutiam argumentoval aj tým, že ani v jednom z uvedených konaní všeobecné súdy, a to Okresný súd Bratislava I, Okresný súd Bratislava II, Okresný súd Banská Bystrica, Krajský súd v Trnave a Krajský súd v Bratislave nezamietli žalobcami uplatnené nároky z dôvodu, že náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom je majetkové právo, ktoré sa ako jednorazová náhrada premlčuje v trojročnej lehote odo dňa účinnosti zákona, ktorým bolo zákonné vecné bremeno zriadené, ale priznali žalobcom uplatnený nárok na náhradu za vymedzené časové obdobie.

14. Ďalej sa súdy oboch inštancií podľa žalobcu nijako nevysporiadali ani s odlišnou judikatúrou súdov, na ktorú poukázal žalobca v dovolaní, vo vzťahu k zákonnému vecnému bremenu všeobecne, resp. k inému zákonnému vecnému bremenu ako v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z.

15. Žalobca v podanom dovolaní ďalej uvádza, že podľa odvolacieho súdu, presnejšie senátu 19 Co, sa na posudzovanú právnu vec v konaní o náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom v zmysle zákona č. 66/2009 Z. z. nevzťahuje nález pléna Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 42/2015, keďže tento nález sa týka iného zákona, a to zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike. Na druhej strane však senát 19 Co vychádzal z rozsudku Najvyššieho súdu SR zo 14. apríla 2016 sp. zn. 3 Cdo 49/2014 a rozsudkov Krajského súdu v Prešove č. k. 23 Co 12/2015-214 a č. k. 8 Co 165/2014-670, ktoré sa však takisto týkajú iného zákona, a to zákona č. 182/1993 Z. z. Tu je však ešte potrebné zdôrazniť, že rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 49/2014, bol vydaný pred rozhodnutím pléna Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 42/2015. Žalobca namieta, že v tejto časti je rozhodnutie odvolacieho súdu nepreskúmateľné a zmätočné, keďže súd neuviedol prečo sa na posudzovanú právnu vec nevzťahuje nález pléna Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 42/2015 (vzťah k zákonu č. 657/2004 Z. z.) a taktiež aj uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 35/2015 a prečo sa na ním posudzovanú právnu vec vzťahuje rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 49/2014 a rozsudky Krajského súdu v Prešove č. k. 23 Co 12/2015-214 a č. k. 8 Co 165/2014-670, týkajúce sa zákona č. 182/1993 Z. z. Senát 19 Co Krajského súdu v Prešove neuviedol, prečo nevidí rozdiel medzi zákonom č. 66/2009 Z. z. a zákonom č. 182/1993 Z. z. a prečo na druhej strane vidí rozdiel medzi zákonom č. 66/2009 Z. z. a zákonom č. 657/2004 Z. z.

16. Čo sa týka rozsudku Krajského súdu v Prešove z 19. apríla 2017 č. k. 8 Co 165/2014-670, na ktorý poukázal odvolací súd, žalobca zdôraznil a poukázal, (aj keď sa toto rozhodnutie týka zákona č. 182/1993 Z. z.), na odlišné stanovisko predsedu senátu T. W. z ktorého obsahu žalobca ďalej citoval a stotožnil sa s ním.

17. Skutočnosť, ako to už žalobca v konaní niekoľkokrát namietal, že rozhodovacia prax iných všeobecných súdov nižších stupňov, a to iných Okresných a Krajských súdov Slovenskej republiky, (mimo súdov spadajúcich pod pôsobnosť Krajského súdu v Prešove), je rozdielna, z čoho potom vyplýva, že všeobecné súdy spadajúce pod Krajský súd v Prešove rozhodujú svojvoľne a v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou, čím zároveň dochádza k porušeniu princípu právnej istoty a popretiu zásady predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, vyplýva aj z ďalších rozhodnutí v skutkovo a právne obdobných veciach, v ktorých súdy rozhodovali o uplatnených nárokoch titul. náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom viaznucim na pozemkoch v zmysle ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z., v ktorých konaniach súdy priznali žalobcom uplatnené nároky. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia okresných a krajských súdov a uviedol, že z nich vyplýva, že všeobecné súdy (mimo pôsobnosti Krajského súdu v Prešove) priznávajú vlastníkom zaťažených pozemkov nárok na náhradu za obmedzenie ich vlastníckych práv s jasným a logickým odôvodnením, že zriadenie práva vecného bremena predstavuje nútené obmedzenie vlastníckeho práva a preto nemôže byť bezodplatné, ako to vyplýva aj z Ústavy SR, konkrétne z čl. 20 ods. 4, ak by zákonodarcia mienil zákonom č. 66/2009 Z. z. zriadiť v prospech obce, resp. vyššieho územného celku právo zodpovedajúce vecnému bremenu bezodplatne, vyjadril by to expressis verbis priamo v tomto zákone.

18. Žalobca ďalej uviedol, že podľa článku 125 ods. 1 písm. a) Ústavy SR, ústavný súd rozhoduje o

súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom. Pričom podľa článku 125 ods. 6 ústavy, rozhodnutie ústavného súdu vydané podľa odsekov 1, 2 a 5 sa vyhlasuje spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov. Právoplatné rozhodnutie ústavného súdu je všeobecne záväzné. Ďalej zdôraznil, že podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR platí aj to, že pre všetky orgány je záväzný nielen výrok nálezu ústavného súdu, ale aj tie časti jeho odôvodnenia, ktoré obsahujú nosné dôvody, ktoré sú v danom prípade premietnuté v cit. bodoch plenárneho nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 42/2015. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a na vyjadrenie odvolacieho súdu, že na danú vec nie je aplikovateľné rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 42/2015, žalobca uviedol, že ju odvolací súd nedostatočne právne odôvodnil (resp. skoro nijako), aj keď bol odvolací súd odôvodnením predmetného nálezu viazaný. Žalobca v tejto súvislosti ďalej poukázal na odôvodnenie nálezu sp. zn. PL. ÚS 42/2015, ktoré sa týkalo jednorázovosti náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom. S poukazom na uvedený právny názor ústavného súdu, že jednorázová náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva k pozemku nie je v súlade s čl. 20 ods. 4 ústavy, a to z dôvodu, že nezohľadňuje povahu a dĺžku trvania núteného obmedzenia vlastníkov pozemkov povinnosťou strpieť stavbu rozvodov tepla na svojom pozemku, má žalobca za to, že odvolací súd nemohol potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby z dôvodu, že náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva je jednorázová a nemá charakter opakujúceho sa plnenia.

19. Ďalej mal žalobca za to, že aj v danom prípade, pokiaľ zákon č. 66/2009 Z. z. (na základe ktorého je sporný pozemok zaťažený vecným bremenom), neupravuje formu poskytnutia náhrady za nútené obmedzenie vlastníckeho práva, dotknutý vlastník pozemku sa môže domáhať opakovaných platieb primeranej náhrady vo výške nájomného počas trvania obmedzenia, keďže vlastníčkovi pozemku náhrada za nútené obmedzenie vlastníckeho práva patrí v zmysle ochrany základných práv a slobôd, teda základného práva vlastníť a užívať majetok. Podľa ustálenej judikatúry predsa platí, že vecné bremeno ako také nevzniká bezodplatne, čo okrem iného vyplýva aj z čl. 20 ods. 4 Ústavy SR, ktorý vyžaduje pri nútenom obmedzení vlastníckeho práva poskytnutie primeranej náhrady. Nakoľko zákon č. 66/2009 Z. z. neupravuje náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vecným bremenom ani vo forme jednorázovej náhrady a ani vo forme renty, je potom na vlastníčkovi pozemku obmedzeného vecným bremenom, či sa bude domáhať rozhodnutia o jednorázovej náhrade alebo o pravidelnej rente, ak oprávnený z vecného bremena náhradu za obmedzenie dobrovoľne neplatí. Uplatní sa režim čl. 2 ods. 3 Ústavy SR, podľa ktorého každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá.

20. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, ako aj na rozhodnutia iných všeobecných súdov SR (mimo súdov spadajúcich pod pôsobnosť Krajského súdu v Prešove) a v spojení s rozhodnutím Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 42/2015, má žalobca za to, že jeho nárok na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva zákonným vecným bremenom za vymedzené časové obdobie nebol premlčaný a bol v celom rozsahu dôvodný, keďže bol uplatnený v zákonom stanovenej premlčacej lehote. Pričom dotknutý vlastník pozemku, na ktorom sa nachádza stavba pozemnej komunikácie, ktorý je zaťažený zákonným vecným bremenom, má právo na náhradu za nútené obmedzenie vlastníckeho práva za vymedzené časové obdobie, s poukazom na priamu aplikáciu čl. 20 ods. 4 Ústavy SR, čl. 11 ods. 4 Listiny a čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv základných slobôd. Žalobca teda namieta, že odvolací súd neposúdil uplatnený nárok žalobcu v intenciách uznesenia nálezu pléna Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 42/2015 a uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 35/2015 a ustanovenie § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. si vyložil ústavne nekonformným spôsobom, ktorý je rozpore s čl. 20 ods. 4 Ústavy SR.

21. K podanému dovolaniu sa vyjadril žalovaný v 1. rade a uviedol, že navrhuje aby dovolací súd podľa ustanovenia § 448 CSP zamietol dovolanie žalobcu, nakoľko ho považuje za nedôvodné.

22. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací príslušný na rozhodnutie o dovolaní (ustanovenie § 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (ustanovenie § 427 ods. 1

CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (ustanovenie § 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom advokátom (ustanovenie § 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (ustanovenie § 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa ustanovenia § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

23. Dovolací súd sa v prvom rade musí vysporiadať s námietkou žalobcu, ktorá spočíva v nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu pre jeho nedostatočné odôvodnenie v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, ktorú vzniesol žalobca v podanom dovolaní. V prípade, že je námietka žalobcu o nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu dôvodná, už táto okolnosť musí viesť k zrušeniu tohto rozhodnutia.

24. Nepreskúmateľnosť rozsudku odvolacieho súdu vidí žalobca predovšetkým v tom, že odvolací súd neuviedol prečo sa na posudzovanú právnu vec nevzťahuje nález pléna Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 42/2015 (vzťah k zákonu č. 657/2004 Z. z.) a taktiež aj uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 35/2015 a prečo sa na ním posudzovanú právnu vec vzťahuje rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 49/2014 a rozsudky Krajského súdu v Prešove č. k. 23 Co 12/2015-214 a č. k. 8 Co 165/2014-670, týkajúce sa zákona č. 182/1993 Z. z. Senát 19 Co Krajského súdu v Prešove neuviedol, prečo nevidí rozdiel medzi zákonom č. 66/2009 Z. z. a zákonom č. 182/1993 Z. z. a prečo na druhej strane vidí rozdiel medzi zákonom č. 66/2009 Z. z. a zákonom č. 657/2004 Z. z.

25. Na úvod dovolací súd konštatuje, že v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky je jedným z princípov, ktoré predstavujú súčasť práva na riadny a spravodlivý proces, ako aj pojmu právneho štátu, povinnosť súdov svoje rozhodnutia riadne odôvodniť, s odkazom na ustanovenie § 220 ods. 2 CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu potom musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na druhej strane. Nepreskúmateľné rozhodnutie tiež nedáva dostatočné záruky pre to, že nebolo vydané v dôsledku ľubovôle a spôsobom porušujúcim ústavne zaručené právo na spravodlivý proces.

26. Odôvodnenie rozhodnutia súdu, z ktorého nemožno zistiť, akým spôsobom súd postupoval pri posudzovaní rozhodných skutočností v prejednávanej veci, nevyhovuje zákonným požiadavkám, ktoré CSP kladie na obsah odôvodnenia rozhodnutia a v konečnom dôsledku takéto rozhodnutie zasahuje do základných práv účastníka súdneho konania, ktorý má nárok na to, aby bola jeho vec spravodlivo posúdená. Civilný súd je preto povinný svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, je povinný tiež zrozumiteľným spôsobom vysvetliť, ako a prípadne prečo sa určitou námietkou nezaoberal. Ak tak súd nepostupuje, porušuje právo účastníka správneho súdneho konania na spravodlivý proces garantovaný článkom 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

27. Podľa názoru dovolacieho súdu je civilný súd povinný sa vo svojom rozhodnutí vždy riadne vysporiadať so všetkými včas uplatnenými a podstatnými námietkami a námietkami procesnej obrany účastníkov súdneho konania. Ak odvolací súd potvrdí rozhodnutie súdu prvej inštancie, pričom sa zabudne zaoberať niektorou z podstatných odvolacích námietok, neostáva dovolaciemu súdu nič iné, ako jeho rozhodnutie zrušiť a vec mu vrátiť v zmysle § 449 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 420 ods. 1 písm. f) CSP na ďalšie konanie a to i vtedy, ak by odvolacie námietky dovolací súd mohol sám spoľahlivo posúdiť z obsahu predloženého súdneho spisu.

28. V prejednávanej veci dovolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že odvolací súd sa nevysporiadal so všetkými podstatnými odvolacími námietkami, keď odvolací súd zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom nevysvetlil prečo sa na posudzovanú právnu vec nevzťahuje nález pléna Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 42/2015 (vzťah k zákonu č. 657/2004 Z. z.) a taktiež aj uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 35/2015 a prečo sa na posudzovanú právnu vec vzťahuje rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 49/2014 a rozsudky Krajského súdu v Prešove č. k. 23 Co 12/2015-214 a č. k. 8 Co 165/2014-670, týkajúce sa zákona č. 182/1993 Z. z. Uvedeným konaním civilný súd porušil právo

žalobcu na spravodlivý proces, čo má za následok vadu konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. S ohľadom na vyššie uvedené závery dovolací súd nie je nateraz oprávnený posudzovať spornú otázku z vecného hľadiska. Vecné posúdenie by bolo predčasné.

29. Vychádzajúc z vyššie uvedeného právneho názoru dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie je podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP prípustné a zároveň dôvodné, a teda je potrebné rozsudok Krajského súdu v Prešove z 12. decembra 2017 č. k. 19 Co 12/2017-348 zrušiť (ustanovenie § 449 ods. 1 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (ustanovenie § 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (ustanovenie § 453 ods. 3 CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.